

CONCEPT VERSLAG ZORGDAG OVO d.d. 16 mei 2018

Om 10.00 uur opent Theo van Stiphout, voorzitter a.i. bestuur OVO, de jaarlijkse OVO Zorgdag met dit jaar als thema 'Mantelzorg en hoe zit dat precies'. Langer thuis wonen is goed en de meeste mensen willen dat ook. Maar daar heeft men wel wat voor nodig. Dit heet 'Mantelzorg'. Theo neemt met de deelnemers het programma door, zodat men weet wat men vandaag kan verwachten.

De presentaties van de verschillende sprekers zullen aan iedereen worden toegestuurd als men een emailadres heeft doorgegeven, tenzij men daar bezwaar tegen heeft, dan kan men dat kenbaar maken.

De eerste spreker is Liesbeth Hendriks van Steunpunt Mantelzorg Verlicht.

Liesbeth vertelt aan de hand van een presentatie wat mantelzorg is en wat het Steunpunt Mantelzorg Verlicht kan betekenen. Er is verschil tussen mantelzorg en gebruikelijke zorg: onder mantelzorg wordt verstaan structurele zorg die 8 uur of meer uren per week verleend wordt en die langer dan 3 maanden aanhoudt. De mantelzorg ontvanger hoeft niet persé een familielid te zijn, maar er moet wel een binding zijn; de mantelzorger is geen vrijwilliger. In Eindhoven zijn momenteel 24.000 mantelzorgers volgens de statische gegevens bekend bij de GGD. Deze staan over het algemeen niet geregistreerd.

Mantelzorgers zijn een kwetsbare groep. De zwaarste vorm van mantelzorg is zorgen voor een dementerende. Ondersteuning voor mantelzorgers is erg belangrijk, maar is moeilijk gedaan. De mantelzorgers moeten dat zelf aangeven. Er zijn drempels bij het zoeken naar ondersteuning.

Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat het jammer is dat de burenhulp van vroeger er niet meer is. Maar zegt Liesbeth, er wordt toch geholpen maar men weet vaak niet wat men moet doen. Het is ook lastig om iemand anders te vragen omdat de mantelzorger vaak denkt dat hij/zij de beste hulp kan verlenen. Het is een kwestie van de regie even los durven te laten en dat is heel lastig !

Op het einde van deze bijeenkomst krijgt iedereen een vragenlijst '**Ervaren Druk door Informele Zorg (EDIZ)**' waarmee men kan nagaan hoe zwaar men als mantelzorger belast is. Deze vragenlijst is ontwikkeld door prof. Dr. Anne Margriet Pot (1995).

'Steunsystemen': dit is een netwerkkaart voor mantelzorgers, een overzicht van personen, organisaties etc. die zich rond de mantelzorger bevinden. Het geeft een overzicht in de eigen sociale kaart waar en op wie een beroep gedaan kan worden en waar eventueel gaten zitten.

Bij Steunpunt Mantelzorg Verlicht kan men zich laten inschrijven en men krijgt een soort van preventiepasje / noodplan.

Op het einde van deze dag is er ook voor iedereen een '**Mantelzorgboekje**'. Hierin kan men precies noteren wat iemand aan zorg nodig heeft, zodat men ook makkelijk zorg kan overdragen als dit nodig is.

Liesbeth vertelt verder wat het Steunpunt Mantelzorg Verlicht doet. Het Steunpunt heeft een ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers in Eindhoven dat bestaat uit:

- Informatie en kennis
- Emotionele steun
- Praktische hulp
- Financiën
- Voorlichting en advies
- Advies en Ondersteuning

Het Steunpunt biedt ook **'Emotionele steun'** die verleend wordt bij bijv.

- Hersenletsel
- Demente
- Rouw
- Mantelzorg en werken
- Jonge mantelzorgers

Verder biedt het Steunpunt Mantelzorg Verlicht **'Educatieve steun'** d.m.v. workshops.

Sommige mantelzorgers zijn erg kwetsbaar zoals bijv.

- Jonge mantelzorgers
- Mantelzorg en wonen
- Niet westerse mantelzorgers
- Werkende mantelzorgers
- Personen die lijden aan dementie of aan een niet-aangeboren hersenletsel

Steunpunt Mantelzorg Verlicht neemt geen zorg over; bijv. administratief of het **Persoons Gebonden Budget (PGB)**; zij informeert mantelzorgers over de mogelijkheden die er zijn.

Dit is in een notendop wat het Steunpunt Mantelzorg Verlicht allemaal doet.

Er zijn voldoende folders en magazines beschikbaar die iedereen aan het einde van de middag mee naar huis kan nemen om de informatie nog eens rustig door te lezen.

Mantelzorg is een 'beroep' dat men moet leren.

Daarom is het goed om van tevoren al contact te leggen of informatie inwinnen bij het Steunpunt Mantelzorg Verlicht nog voordat dat er iets aan de hand is.

Als men een partner heeft met dementie dan is men een mantelzorger met vaak een zware taak; men kan dan rekenen op begeleiding en activering.

Mantelzorg is geen verplichting! Bepaalde dingen wel, bijv. het poetsen van een slaapkamer; als zoon of dochter bij een hulpbehoevend vader of moeder inwoont dan wordt wel verwacht dat de kinderen bepaalde huishoudelijke taken doen. ***Maar niet de zorg of de activering.***

Kan het Steunpunt ook helpen met het activeren van mantelzorgers in de buurt bijv. als men alleen is? Monique Kroonen van Vitalis zit ook in de zaal en zij vertelt het e.e.a. over de locaties van Vitalis, waar bijv. de bewoners worden geactiveerd om iets te ondernemen.

Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat als je iemand tegen komt in de eigen buurt of flat, zeg dan eens gewoon goedendag tegen elkaar. Hiermee is er al een drempel overwonnen. Een beetje vriendelijkheid kan geen kwaad.

Theo sluit het af met de conclusie dat gebruikelijk zorg vaak doorloopt in mantelzorg.

Vervolgens kijken we naar een filmpje over mantelzorg: **'Ben ik mantelzorger?'** Voorbeeld van een mantelzorger gevolgd door een interactieve sessie met de deelnemers o.l.v. Theo en Liesbeth aan de hand van stellingen.

1^e stelling: Iedereen die hulp nodig heeft is aangewezen op mantelzorg.

In eerste instantie wordt er in de eigen omgeving gekeken als men hulp nodig heeft. Daarbij is men afhankelijk van hoe groot of klein het eigen netwerk is. Maar wat als men geen beroep kan doen op mantelzorg in de eigen omgeving? Er is ook nog andere hulp dan alleen mantelzorg. Als er geen mantelzorg beschikbaar is, zijn er natuurlijk alternatieven.

Het **'Mantelzorg Compliment'**: in Eindhoven kan men het mantelzorg compliment aanvragen. De criteria voor het aanvragen van dit compliment is dat het mantelzorg betreft van meer dan 8 uur per week en langer dan 3 maanden!

Soms wordt mantelzorg als een vanzelfsprekendheid ervaren en niet belastend, bijv. in een huwelijk, maar wel als de mantelzorger ouder wordt. Van 'subjectieve belasting' is sprake als men bijv. zorgt voor de ouders. Hier komt liefde en emotie bij kijken en wordt mantelzorg niet altijd als zodanig ervaren.

2^e stelling: Als er mantelzorg is vervalt het recht op een WMO-voorziening.

Dan is de mantelzorg een professionele kracht geworden. Dus niet meer vrijwillig. Cliëntondersteuners hebben een rol bij het aanvragen van professionele hulp als er al een mantelzorger is.

3^e stelling: Mantelzorger zijn is een (ver)plicht(ing)! Dit is niet zo! Men wordt echter wel geacht om een bijdrage te leveren aan het huishouden. Als dat de reden is waardoor bijv. huishoudelijke ondersteuning wordt geminderd dan kan ook weer cliëntondersteuning worden ingeschakeld.

Vervolgens is het woord aan Monique Slijkhuis van ZuidZorg, mantelzorgmakelaar; zij geeft informatie over het overnemen van regeltaken door de mantelzorgmakelaar.

De mantelzorgmakelaar helpt bij het regelen van:

- Nieuwe wetten, veranderingen in de nieuwe zorg regelgeving bijv. jeugdwet (daar wordt verder niet op in gegaan).
- Alle zaken via de WMO worden uitgevoerd door de gemeente.
- Iedereen heeft een verplichte zorgverzekering.
- Maatwerk: dan komt men terecht bij WIJEindhoven.
- Wet Langdurige Zorg: als men langdurige zorg nodig heeft.

De mantelzorgmakelaar kan bijv. helpen bij bezwaar aantekenen als men een afwijzing krijgt vanuit de WMO-voorziening. Daar kan men de mantelzorgmakelaar of FNV voor inschakelen.

Bij inschakeling van de mantelzorgmakelaar betaalt men altijd een eigen bijdrage die inkomensafhankelijk is. Als de grens bereikt is voor de mantelzorger, bijv. in het geval van zorgen voor iemand die aan dementie lijdt dan komt de Wet Langdurige Zorg om de hoek kijken. Opname op een speciale afdeling of naar het verpleeghuis; CIZ (zie verder de presentatie).

Thuiszorg valt onder de zorgverzekering; huishoudelijke hulp valt onder de gemeente.

Heel ingewikkeld allemaal! En daarvoor is de mantelzorgmakelaar in het leven geroepen. De mantelzorgmakelaar bestaat inmiddels een jaar of 10. Hij/zij regelt die moeilijke regelgeving. Er is ook een beroepsvereniging van mantelzorgmakelaars.

Mantelzorgmakelaar kan bijv. ook worden ingeschakeld bij het regelen van:

- Zorg
- Werkende mantelzorger – gesprekken met de werkgever, heb ik recht op verlof etc.
- Welzijn
- Regelgeving
- Lotgenoten

De mantelzorgmakelaar wordt vergoed vanuit de aanvullende verzekering en wordt in de meeste gevallen vergoed. Het is zaak om dit van tevoren uit te zoeken bij uw zorgverzekeraar. Bij de kosten van de mantelzorgmakelaar wordt niet gekeken naar het vermogen dat bijv. in het eigen huis zit (in de stenen), wel naar het vermogen wat men op de spaarrekening heeft staan.

Het tarief van een mantelzorgmakelaar ligt ongeveer tussen de € 70 à 75 per uur. Afhankelijk van de zorgverzekeraar en het pakket waarvoor men verzekerd is, kan een vergoeding worden verstrekt van bijv. € 250, € 500 en € 750,- . Dit dient nagevraagd te worden bij de zorgverzekeraar.

De mantelzorgmakelaar heeft meestal voldoende aan 4 à 5 uur omdat niet alle vragen even groot zijn. Daarom zijn bovengenoemde vergoedingen in de meeste gevallen toereikend.

Na de lunch is het woord aan Diana Dubbeldeman van Steunpunt Mantelzorg over respijtzorg aan de hand van een presentatie.

Respijtzorg is vervangende mantelzorg; als er sprake is van zorgtaken tijdelijk overdragen aan een ander en vervangende zorg door: familie, vrijwilligers of professionele krachten.

Waarom respijtzorg? Even tijd voor jezelf, voorkomen overbelasting, verminderen van de draaglast, vergroten van de draagkracht, beter volhouden van zorg en opdoen van nieuwe energie. Er zijn drempels bij respijtzorg; dat wordt vraagverlegenheid genoemd.

Vormen van respijtzorg:

- Vrijwilligers / professionals
- Inzet van studenten
- Zonder of met indicatie
- Incidenteel of structureel
- Aanwezigheidszorg / opvang buitenshuis
- Logeren / vakantie
- Ondersteuning in de laatste levensfase
- Crisisopvang

De financiering respijtzorg is voor iedereen anders. De regelgeving is erg ingewikkeld. Het is slim om contact op te nemen met de zorgverzekering en te vragen hoe men verzekerd is.

- Vanuit **de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)**; als zorgvrager zelf ondersteuning krijgt
- Vanuit de **Wet Langdurige Zorg (WLZ)**: het **Persoons Gebonden Budget (PGB)**, het **Volledig Pakket Thuis (VPT)** of het **Modulair Pakket Thuis (MPT)**.
- Vanuit **de Zorgverzekeringswet (ZVW)**; sommige zorgverzekeraars vergoeden vervangende zorg geheel of gedeeltelijk vanuit de aanvullende verzekering
- Persoonsgebonden Budget (PGB) vanuit alle wetten inzetbaar

Respijtzorg kan geregeld worden:

- Vanuit WMO: aanvragen bij gemeente
- Vanuit WLZ; aanvragen via zorgkantoor
- Vanuit ZVW; navragen bij zorgverzekeraar

Tot slot nog enkele bruikbare tips die u in de presentaties kunt nalezen.

Hierna is het woord aan is Maaïke Ermerins van Stefaan Zorghotel op het Glorieuxpark

Zij geeft informatie aan de hand van een presentatie. Het zorghotel is dus ook een vorm van respijtzorg. Dit is geïndiceerde zorg.

Hier kan o.a. terecht voor:

- Voor revalidatie en herstel na (zware) operatie
- Voor een tijdelijk verblijf met zorg
- Voor als u het thuis even niet meer aankunt
- Om uw familieleden of mantelzorgers tijdelijk te ontlasten
- Voor vakantie alleen of met partner/mantelzorg
- Ter overbrugging naar een permanent verblijf

De verblijfkosten zijn € 135,00 per persoon per dag. Voor klanten van de VGZ geldt een speciaal tarief van € 125,00 met een vergoeding van ongeveer € 100,00. Partners/mantelzorgers kunnen eventueel ook logeren; zij betalen een lager tarief.

Monique Slijkhuizen van ZuidZorg is nogmaals aan het woord en geeft informatie over niet-geïndiceerde zorg

Zorg Thuis:

Voor indicaties in de zorg hoeft u niet naar WIJEindhoven. Dit kan rechtstreeks via ZuidZorg.

Via indicatie verloopt bijv.:

- persoonlijke verzorging
- verpleging thuis
- thuiscoaching

Hulp Thuis:

Professionele ondersteuning Plus hulp bij dagelijkse dingen. Gericht op de zorgvragen en mantelzorg zoals: huishoudelijke hulp, maaltijden thuis en boodschappen. De maaltijden en de boodschappen koopt men zelf in, die worden aan huis bezorgd door vaste vrijwilligers.

Opmerking: De medewerkers en de vrijwilligers van de Thuiszorg komen vaak als enige bij mensen achter de voordeur en zijn daarmee heel belangrijk!

'ZuidZorg Extra':

Dit is een ledenorganisatie waarvan 45.000 huishoudens lid zijn. ZuidZorg Extra is gericht op langer zelfstandig thuis wonen. Samenwerking met partners in werkveld zorg, welzijn en onderwijs.

'Stichting Vrienden van de Thuiszorg':

'Stichting Vrienden van de Thuiszorg' verzorgt activiteiten en projecten voor kwetsbare cliënten van de thuiszorg. Met de steun van donateurs wordt de positie van deze cliënten verbeterd. De Stichting doet haar werk met steun en bijdrages van donateurs d.m.v. een eenmalige of jaarlijkse bijdrage.

Leuk om te weten: Karin Bloemen is ambassadeur van Stichting Vrienden van de Thuiszorg.

ZuidZorg Extra en Mantelzorg:

- Diensten
- Kortingen
- Preventie
- Samenwerkingsverbanden met '**stUmobiel**' (vervoer) en Wijkplaats

In buurthuizen zoals bijv. Fab28 en in het Trefpunt vindt niet geïndiceerde dagbesteding plaats in de vorm van respijtzorg zonder indicatie.

'De stUmobiel' is telefonisch bereikbaar tussen 09.00 en 12.30 uur. Studenten rijden ouderen naar en van een activiteit tegen een geringe vergoeding. In principe voor gasten van het 'Ontmoet en Groet Plein' die wonen binnen een straal van ongeveer 6 kilometer vanaf het Kastelenplein en waarvoor het lastig is of niet mogelijk om met de reguliere vervoersmogelijkheden te reizen. De auto beschikt over een rollator waarvan gebruikt gemaakt kan worden; de student haalt een gast aan de voordeur op en ondersteunt daar waar nodig. Een rit kan aangevraagd worden bij Stichting Vrienden van de Thuiszorg, telefoonnummer (040) 2 920 713. Per rit bedragen de kosten € 2,50. Het is ook mogelijk om een 10 rittenkaart te kopen voor € 20. Deze zijn te koop op het Kastelenplein 173 in Eindhoven.

'Ontmoet en Groetplein' is een bijzondere plek waar van alles te doen is voor vitale en minder vitale ouderen. Er kan worden gekookt, gehandwerkt, gelezen, onder begeleiding kan men bewegen, mensen ontmoeten, etc. Er is voor elk wat wils!

De activiteiten op het 'Ontmoet en Groetplein' worden georganiseerd in kleine groepjes en in een huiselijke sfeer. Zo'n dertig vrijwilligers en onze dienstenbemiddelaars zorgen er voor een hartelijk welkom, waarbij HARTE staat voor Hoffelijk – Aandacht – Respect – Thuis en Energie. En dat krijgt men ervan, energie!

Enkele activiteiten zijn:

- Breisterren
- Mannen van metaal
- Huyskamer
- Taarten voor taarten
- Kookgroepen

Ook zijn er '**Dienstenbemiddelaars**' die thuis kunnen ondersteunen zoals een klusjesman of pedicure aan huis. Ook bij vragen over wonen, welzijn of zorg kan men een afspraak maken met een van de dienstenbemiddelaars om te kijken wat mogelijk is. De afspraak kan thuis plaatsvinden, of op een 'Ontmoet en Groetplein'.

'Met de Mantel der Liefde' is een koffiemoment voor en door mantelzorgers. Soms kan het helpen uw ervaringen te delen, begrip en steun te vinden bij andere mantelzorgers en tegelijkertijd ook zelf een luisterend oor te bieden.

Met het 'Ontmoet en Groetplein' wil 'ZuidZorg Extra' ouderen ondersteunen bij het langer zelfstandig thuis wonen. ZuidZorg helpt ouderen om fit te blijven, goed voor zichzelf te zorgen en een zinvolle dag te hebben. Het ontmoeten van andere mensen staat centraal, waardoor men nieuwe contacten opbouwt die hen ook buiten het plein kunnen ondersteunen. Samen staan we allemaal sterker!

Het eerste 'Ontmoet en Groetplein' is geopend in april 2015 op het Kastelenplein 173 in Eindhoven. Inmiddels zijn er al meerdere pleinen binnen het werkgebied van ZuidZorg.

Vanuit de zaal komt de vraag of het 'Ontmoet en Groetplein' gaat verdwijnen?

Monique deelt mee dat er volgende week donderdag een ledenvergadering plaatsvindt en in die vergadering gaat men kijken wat belangrijk is.

Onder het motto: 'Zorgen moet je doen, niet maken!' sluit Monique Slijkhuizen haar presentatie af. Daarmee is de OVO Zorgdag tot een einde gekomen.

Theo, voorzitter a.i. bestuur OVO, sluit de dag af en bedankt de sprekers voor de informatie en alle aanwezigen voor hun belangstelling.

Men kan de conclusie trekken dat we vandaag te weten zijn gekomen wat de betekenis is van mantelzorg en dat er volop mogelijkheden voor ondersteuning zijn.